

Uresničevanje sklepov in usmeritev pri obvladovanju izgub v organizacijah združenega dela

Preveč o vzrokih, premalo o odgovornosti

Občinska konferenca ZKS Ljubljana-Siška in njeni organi tekoče obravnavajo rezultate aktivnosti pri uresničevanju sprejetih sklepov in stališč v zvezi z odpravljanjem izgub v OZD. Pri tem so vodilo za razpravo sklepi 10. seje predsedstva CK ZKS, 3. seje CK ZKS in sklepi 6. seje OK ZKS Ljubljana-Siška v zvezi z izpostavljenimi vprašanji.

Kljub doseženi stopnji aktivnosti v OZD in kljub pomoči komunistov v pristojnih organih družbeno politične skupnosti, pa izgube naraščajo. V odnosu na prvih 9 mesecev preteklega leta so narasle za četrtno in znašajo v gospodarstvu občine 393.869.463 din. To predstavlja polovico izgub v mestu, medtem ko 1.582 zaposlenih v teh organizacijah združenega dela predstavlja petino zaposlenih med vsemi zgubaši v Ljubljani.

Pri tem rastejo zlasti izgube v OZD materialne proizvodnje, posebnega pomena (Petrol — Zemeljski plin, Integral LPP — Obmestni promet, Savske elektrarne TOZD HE Medvode, Energetika — TOZD Plinarna). Skokovito so od polovice leta narasle tudi izgube v Iskra Elektrozveze TOZD TTS (6 krat) in TOZD UZ (9 krat). Med novimi zgubaši se poleg Obmestnega prometa in Plinarne na novo pojavlja še DO Unitas. Izgube se zmanjšujejo le v DO Dekor.

Aktivnost OO ZK je usmerjena zlasti v analizo vzrokov, pri čemer so razprave še vedno usmerjene v iskanje zunanjih vzrokov za opravičevanje notranjih neuspehov. Pri tem kaže opozoriti na različno naravo izgub. V OZD materialne proizvodnje posebnega družbenega pomena je možen vpliv na odpravo vzrokov bistveno manjši, kot v ostalih OZD.

Tako v PETROLU — ZEMELJSKI PLIN relativno uspešno izvajajo sanacijski program kljub izgubi 247,5 milijonov din, saj je bila načrtovana izguba za 9 mesecev 410 milijonov. Pri tem pa opozarjajo, da bo izguba ob koncu leta bistveno večja zaradi spremembe tečaja dinarja, ki bo vplival s ca. 18 % na ceno plina in odplačilo anuitet.

V HE MEDVODE je izguba ob 3. trimesečju še enkrat večja kot je bila ob polletju, na kar vpliva nespremenjena cena električne energije, OO ZK pa opozarja tudi na neurejene odnose svobodne menjave dela med TOZD in DSSS.

INTEGRAL LPP TOZD OBMESTNI PROMET se prvič pojavlja kot izgubaš. Izguba je nastala zaradi vpliva nesezonskih mesecev (julij, avgust) in je znašala že 8,9 milijonov din, vendar je bila do septembra že zmanjšana. V Obmestnem prometu smatraju, da ob koncu leta izgube ne bo, če bodo uspešno izvedli predsanacijski programa in izkoristili vse možne notranje rezerve. Pri tem pa opozarjajo na neenakopraven status TOZD znotraj DO, kar bi morali razreševati v okviru mesta Ljubljana.

V ENERGETIKI TOZD PLINARNA je izguba nastala zaradi dvakratnega povečanja cene surovine iz Petrola. Ugotavljajo, da notranjih rezerv ni več in da se bo izguba do konca leta večala, kljub izvajanju sanacijskega programa.

V UNITASU je izguba nastala zaradi razkoraka med povečanjem cene surovin in končnih izdelkov, ugotavljajo pa tudi, da so notranje dezorganizirani, brez analiz, kalkulacij in sposobnih kadrov. Povečali so izvoz (za 600 %), vendar so v izvozu dosegli (do devalvacije) le 70 % domače cene. Obrtniški način dela (in razmišljanja) zavira večjo pro-

dornost te DO, pri čemer OO ZK ugotavlja, da direktor ni sposoben preseči notranjih razmer.

V DO DEKOR je izguba polletja zmanjšana, razlog zanjo pa je v dražljivih reprodromateriala in izpadu delavcev (bolniška pri 15 zaposlenih!), zastareli tehnologiji. Izdelan je sanacijski program, ki temelji na novi investiciji in združevanju z DO Mercator — Mednarodna trgovina. V DO so velika notranja prizadevanja in samoodpovedovanje za sanacijo izgub (OD na poprečju leta 1980!).

V okviru DO ISKRA ELEKTROZVEZE poslujeta TOZD TTS in TOZD UZ z izgubo. Poleg objektivnih je v teh TOZD in DO veliko subjektivnih slabosti.

Gre za neizpolnjevanje obvez do kupcev, neizkoriščenost kadrov, nepripravljenost za odstopanja od neakumulativnih in devizno zahtevnih programov itd., neizvajanje svobodne menjave med TOZD in DSSS.

Delovna organizacija je sprejela sanacijski načrt, ki pa ni dorečen in ne daje garancije za sanacijo razmer v DO. Ob ugotavljanju subjektivnih težav kaže opozoriti tudi na ne dovolj učinkovito delovanje DPO in vodilnih kadrov, kar narekuje potrebo po večji družbenopolitični aktivnosti.

Neuspešna problemska konferenca komunistov znotraj DO Iskra Elektrozveze narekuje takojšnje, akcijski pristop članov ZK in vseh delavcev za izvedbo sanacijskega programa z zaostritvijo odgovornosti do (ne) izvajanja že sprejetih sklepov.

Družbenopolitična aktivnost OO ZK in akcijska naravnost v sredinah z izgubo je še vedno preveč usmerjena v iskanje vzrokov, premalo pa v opredeljevanje odgovornosti za sprejete poslovne odločitve. Pojavlja se tudi lažna solidarnost znotraj DO (Elektrozveze) izgube nimajo večjega vpliva na OD, prisotni so celo pritiski na povečanje sredstev za OD.

Prehod z oskrbe z mestnim plinom na oskrbo z zemeljskim plinom

Zanesljivejše dobave

V letih 1982 in 1983 je po planih predvidena realizacija prehoda z oskrbe z mestnim plinom na oskrbo z zemeljskim plinom v soseskah SS-6, SS-7 in SS-8. Po realizaciji te naloge bodo objekti, ki so locirani med Čelovško, Vodnikovo in Šišensko cesto in ki so bili do sedaj oskrbovani z mestnim plinom, oskrbovani z zemeljskim plinom.

Prehod z oskrbe z mestnim plinom na oskrbo z zemeljskim plinom je nujen predvsem iz dveh razlogov.

Kot najpomembnejši razlog, ki narekuje čimprejšnjo realizacijo zamenjave mestnega plina z zemeljskim, je starost proizvodnih naprav za proizvodnjo mestnega plina. Te so v obratovanju že 21 let in so praktično že popolnoma izrabljene. Le s skrajnimi naporji pri vzdrževanju in upravljanju proizvodnih naprav je doseženo, da proizvodnja mestnega plina še teče. Obstoječe proizvodne naprave bodo le ob znatni razbremenitvi vzdržale še nekaj let, kolikor je potrebno, da vsi potrošniki mestnega plina v Ljubljani preidejo na uporabo zemeljskega plina. Zaradi navedenega je edina pot k nadaljnji čim bolj zanesljivi in sploh možni oskrbi potrošnikov s plinom po plinskem omrežju čim hitrejši prehod na uporabo zemeljskega plina. Dobava zemeljskega plina je mnogo zanesljivejša od dobave mestnega plina. Zanesljivost dobave mestnega plina je odvisna tudi od zanesljivosti proizvodnje mestnega plina, pri kateri se zemeljski plin predeluje v mestni plin. V primeru prekinitve dobav zemeljskega plina lahko Plinarna oskrbuje potrošnike z nadomestnim mešanim plinom, katerega lahko proizvajamo s pomočjo za to postavljenih proizvodnih naprav v obratu Koseze.

Drugi vzrok, ki narekuje čimprejšnji prehod na oskrbo z zemeljskim plinom, je zelo slaba izkoriščenost energije pri proizvodnji mestnega plina. Zaradi relativno nizkih izkoristkov pri proizvodnji mestnega plina se izgubi 30 % energije, med tem ko je izguba oziroma poraba energije pri direktni distribuciji zemeljskega plina manjša za 1 %. Zaradi navedenih energetsko ekonomskih razlogov in velike nesmotrne porabe energije pri proizvodnji mestnega plina bi bilo vztrajanje pri oskrbi z mestnim plinom nesprijetno, tudi če proizvodne naprave ne bi bile izrabljene. Z ozirom na to, je v minulem desetletju tudi že praktično vsa Evropa opustila proizvodnjo mestnega plina in prešla na oskrbo z zemeljskim plinom.

Pred uvedbo zemeljskega plina je potrebno zaradi različnih lastnosti mestnega in zemeljskega plina in zaradi različnih distribucijskih pogojev usposobiti plinsko omrežje, hišne plinske instalacije in plinska trošila za sprejem in uporabo zemeljskega plina.

Plinarna je v preteklih letih že usposobila plinsko omrežje na tem območju, da je sposobno za distribucijo zemeljskega plina.

Pred uvedbo zemeljskega plina je potrebno še preizkusiti in ustrezno usposobiti hišne plinske instalacije ter predelati trošila plina. Pred začetkom usposabljanja in preizkušanja hišne plinske instalacije je potrebno prekiniti dobavo mestnega plina. Najbolj kritična mesta pri plinski instalaciji so vsi spoji in armatura. Zato je potrebno pregledati vsa ta kritična mesta ter v zvezi s tem opraviti tudi določena vzdrževalna dela. Ker je pred vsakim plinskim števcem v instalacijah vgrajen zaporni ventil, je zato nujno, da imajo ob pregledu in preizkusu instalacije delavci Plinarne omogočen dostop do vsakega plinskega števca. V tistih objektih, kjer so plinski števci instalirani v stanovanjih in ne na hodniku, je nujno, da ob preizkusu in usposabljanju plinske instalacije v hiši vsi stanovalci omogočijo dostop do plinskega števca v stanovanju.

Ko so opravljena vsa potrebna dela v zvezi z usposobitvijo plinske instalacije in če je rezultat preizkusa plinske instalacije pozitiven se v plinsko instalacijo obdelovalnega objekta spusti zemeljski plin. Šele potem, ko je v plinski instalaciji določenega objekta že zemeljski plin je možno začeti s predelavo plinskih trošil.

V skladu s pogoji za dobavo in odjem zemeljskega, mestnega, mešanega in uparjenega plina krije stroške usposobitve hišnih plinskih instalacij in plinskih trošil odjemalec plina oziroma imetnik plinske instalacije. Višina stroškov je lahko različna od objekta do objekta. Za vsak objekt je glede na stanje plinske instalacije vsaj en mesec pred začetkom del izdelan točen predračun stroškov za usposobitev in preizkus kolektivnega dela plinske instalacije. Za usposobitev plinskega trošila pa so glede na vrste trošila in stanje tega trošila stroški usposobitve ugotovljeni ob predelavi trošila na uporabo zemeljskega plina.

**DO ENERGETIKA
TOZD Plinarna Ljubljana**

PIONIRJI O VARČEVANJU

Na pionirski konferenci, ki je bila na osnovni šoli Riharda Jakopiča, so delegati pionirskih odredov naše občine največ besed namenili temi: Kako pionir varčuje. Ocenili so dejavnost za nazaj, se dogovorili o programu dela v tem šolskem letu, podelili priznanja 12. JPI ter izvolili novega predsednika občinskega odbora zveze pionirjev.